

Sammanfattning av den förenklade övervakningen 2022

Tillsynsperioden 2022 granskades 185 webbplatser.

Den förenklade övervakningen av webbplatser tillsynsperioden 2022 slutfördes i augusti 2023.

Under tillsynsperioden granskades sammanlagt 185 webbplatser. Många av dessa valdes genom slumpmässigt urval, men en del valdes också riskbaserat, till exempel utifrån klagomål som enheten för tillgänglighetstillsyn hade fått. Av de granskade webbplatserna hade 47 även granskats under tillsynsperioden 2020–2021.

Under tillsynsperioden valdes dessutom separat ut för granskning tjänster för nätbetalning, läroanstalters studiesystem och myndigheters offentliga videobibliotek. Även två besiktningstationer granskades eftersom besiktningssamtal är en offentlig förvaltningsuppgift och därför omfattas deras digitala tjänster av tillgänglighetskraven.

Indelningen av de granskade digitala tjänsterna

De digitala tjänsterna kan indelas på olika sätt, antingen enligt tjänsteleverantör eller enligt typ av tjänst. Syftet med övervakningen är också att granska tjänster från så många olika sektorer som möjligt. Därför har målet också varit att dela in tjänsterna sektorvis enligt klassificeringen TOL2008. Särskilt när det gäller kommunala tjänsters webbsidor är indelningen enligt den klassificeringen inte helt entydig och ska därför endast betraktas som riktgivande.

Webbplatser som riktar sig till flera kommuner har klassificerats som regionala. Lokala webbplatser är sådana som endast riktar sig till enskilda kommuner eller mindre samkommuner. Indelningen motsvarar inte helt indelningen enligt Europeiska kommissionens genomförandebeslut (EU) 2018/1524 där även webbplatser för städer med mer än 150 000 invånare betraktas som regionala webbplatser.

tillsynsperiod	nationella webbplatser	regionala webbplatser	lokala webbplatser	totalt
2020–2021	18 (17 %)	16 (15 %)	71 (68 %)	105
2022	45 (24 %)	24 (13 %)	116 (63 %)	185

Den geografiska indelningen av regionala och lokala webbplatser har gjorts med hjälp av regionindelningen Nuts som är ett system för indelning av Europeiska unionen i regioner.

tillsynsperiod	Helsingfors-Nyland FI1B	Södra Finland FI1C	Norra och Östra Finland FI1D	Västra Finland FI19	totalt
2020-2021	11 (13 %)	22 (25 %)	32 (37 %)	22 (25 %)	87
2022	19 (14 %)	26 (19 %)	50 (36 %)	45 (32 %)	140

Tjänsteleverantörernas juridiska form

tillsynsperiod	statliga ämbetsverk samt högskolor	regionala samkommuner	kommuner och lokala samkommuner	övriga	totalt
2020-2021	14 (13 %)	13 (12 %)	65 (62 %)	13 (12 %)	105
2022	30 (16 %)	20 (11 %)	103 (56 %)	32 (17 %)	185

Granskningsmetoder

Vid den förenklade övervakningen granskades webbplatserna i huvudsak med det automatiserade programmet Salvia som har utvecklats av regionförvaltningsverket.

Som testkärna använder Salvia programmet QualWeb som utvecklats av Lissabonuniversitetet. Både Salvia och QualWeb har publicerats med en licens för öppen källkod. Mer information finns på tillgänglighetstillsynens webbsidor.

Utöver de resultat som Salvia genererade kontrollerade granskarna under den förenklade övervakningen ytligt bl.a. textmotsvarigheter till bilder, om webbsidornas språk hade angetts i koden, om rubrikelement användes i rubriker och om video- och ljudinspelningar som publicerats på de granskade webbsidorna uppfyllde tillgänglighetskraven. Läs mer om [programmet Salvia](#)

Resultaten av granskningarna

Vid granskningarna användes 57 olika automatiska test för att hitta tillgänglighetsbrister. Hos 31 % av de webbplatser som granskades hittades brister med högst tre olika test och hos 15 % av webbplatserna med 8–12 test. 53 % av testen var sådana att alla testade webbplatser fick godkänt i dem. 77 % av testen var sådana att 75 % av de testade webbplatserna fick godkänt i dem.

Man bör dock komma ihåg att de automatiska testningsprogrammen till exempel inte klarar av att kontrollera om textmotsvarigheter eller språkangivelser är korrekta. Man har bedömt att de automatiska testen kan upptäcka endast hälften av de tillgänglighetsbrister som en webbplats de facto har.

De tillgänglighetsanpassningar som enligt resultaten orsakade mest utmaningar var bland annat att se till att texter hade tillräcklig kontrast och att bilder, länkar, rubriker, iframe-element och formulärelement hade tillgängliga namn. Ett tillgängligt namn är hur skärmläsaren läser elementet för användaren och med vilket ord man hänvisar till elementet när tjänsten används med röststyrning. Fel när det gäller tillgängliga namn kan försvåra eller förhindra användningen av webbplatsen för dem som använder den med hjälpmedel.

Utifrån resultaten av den förenklade övervakningen fick tjänsteleverantörerna granskningsrapporterna av regionförvaltningsverket och uppmaning att avhjälpa de brister som fanns så att webbplatserna uppfyller tillgänglighetskraven. Inget föreläggande om att brister skulle åtgärdas meddelades. En del av webbplatserna valdes utifrån granskningen ut för en ny granskning som kommer att ingå i den förenklade övervakningen 2023.